

„Tämä on se, minkä hallitseva luokkamme on päättänyt olevan normaalia“: Muistellen Aaron Bushnellia

25. helmikuuta 2024 25-vuotias Yhdysvaltain ilmavoimien lentäjä **Aaron Bushnell** käveli rauhallisesti kohti Israelin suurlähetystön portteja Washingtonissa, D.C.:ssä. Sotilasunivormussaan hän puhui hiljaa livestreamiin:

„Olen Yhdysvaltain ilmavoimien aktiivipalveluksessa oleva jäsen, enkä enää ole osallinen kansanmurhaan. Aion hetken kuluttua tehdä äärimmäisen protestiteon, mutta verrattuna siihen, mitä palestiinalaiset ovat kokeneet kolonisoijensa käsissä, se ei ole lainkaan äärimmäistä. Tämä on se, minkä hallitseva luokkamme on päättänyt olevan normaalia.“

Hetkeä myöhemmin hän sytytti itsensä tuleen. Liekit ympäröidessään häntä hän huusi yhä uudelleen: „*Vapaa Palestiina!*“

Aaron Bushnell kuoli muutamaa tuntia myöhemmin. Hänen ruumiinsa tuhoutui, mutta hänen sanansa sytyttivät maailmanlaajuisen keskustelun omastatunnosta, osallisuudesta ja moraalisen hiljaisuuden hinnasta.

Omantunnon marttyyri

Kutsua Aaron Bushnellia marttyyriksi on tunnustaa, että hän kuoli totuuden puolesta, jota ei enää voinut kieltää. Hänen tekonsa ei syntynyt epätoivosta, vaan vakaumuksesta – radikaalista kieltäytymisestä elää moraalisessa tekopyhyydessä, jota hän näki ympärillään.

Bushnell ymmärsi vallan koneiston. Rivitason sotilaana hän oli nähnyt, miten tottelevaisuus ja byrokratia ylläpitävät kaukaisia sotia, miten siviilien kärsimys pelkistetään tilastoiksi ja miten järjestelmät puhdistavat julmuuden kielellä kuten „kansallinen turvallisuus“ ja „sivulliset vahingot“.

Mutta hänen kapinansa ei ollut vain julkinen; se oli myös sydäntä särkevän henkilökohtainen. Ennen kuolemaansa hän **lahjoitti kaikki säästönsä Palestine Children's Relief Fundille**, järjestölle, joka tarjoaa lääketieteellistä hoitoa ja apua nuorille sotauhreille. Hän myös **järjesteli, että naapuri huolehtisi hänen rakkaasta kissastaan**, varmistaen, että jopa hänen viimeisessä protestissaan myötätunto ohjasi jokaista päätöstä.

Sellaiset eleet paljastavat, että hänen protestinsa ei ollut elämän hylkäämistä, vaan sen puolustamista.

Päivinä ennen kuolemaansa hän julkaisi verkossa:

„Moni meistä haluaa kysyä itseltään: ‚Mitä tekisin, jos olisin elänyt orjuuden aikana? Tai Jim Crow -etelässä? Tai apartheidsa? Mitä tekisin, jos maani tekisi kansanmurhaa? Vastaus on: teette sitä. Juuri nyt.“

Tuo julistus oli sekä tunnustus että haaste – peili, joka pidettiin yhteiskunnan edessä, joka ylpeilee moraalisella jälkiviisaudella samalla kun sietää nykyisiä julmuuksia.

Ajattelemattoman normalisointi

Bushnellin hyytävä varoitus – *„Tämä on se, minkä hallitseva luokkamme on päättänyt olevan normaalia“* – ei ollut liioittelua. Se oli diagnoosi. Hän näki maailman, jossa Gazan kokonaisten kaupunginosien tuhoaminen, siviilien nälännyttäminen nälkään ja lasten tappaminen voitiin perustella politiikan ja puolustuksen kielellä.

Hänelle kauhu ei ollut vain itse väkivallassa, vaan siinä, **kuinka helposti se väkivalta selitettiin pois**. Kun hallitukset rikkovat ihmisoikeuksia rankaisematta ja kun yleisö hyväksyy sen geopolitiikan taustameluksi, silloin julmuus on todellakin tullut tavalliseksi.

Bushnellin teko oli kieltäytymistä hyväksyä tätä uutta normaalia. Hänen tulensa julisti: *„Ei, tämä ei voi olla normaalia.“*

Kansainvälisen oikeuden murtunut auktoriteetti

Bushnellin protestin ytimessä ei ollut vain empatia Gazaa kohtaan, vaan pelko ihmiskunnan tulevaisuudesta. Kun **kansainvälisen oikeuden normit** – kollektiivista rankaisemista, siviileihin kohdistuvaa hyökkäämistä tai nälkää sodankäyntinä vastaan – rikotaan ilman seurauksia, ennakkotapaus kutsuu maailmanlaajuiseen romahdukseen.

Hän näytti ymmärtävän, että tilintekovastuun rapautuminen yhdessä konfliktissa uhkaa kaikkia kansakuntia sen jälkeen. Kun laki muuttuu valikoivaksi, kun oikeudenmukaisuus on ehdollista, itse moraali muuttuu neuvoteltavaksi. Hänen kuolemansa oli näin **moraalinen huuto ja profeettallinen varoitus**: maailma ei kestä, jos valta voi tappaa ilman häpeää.

Omantunnon kaiku: Moraalisen varoituksen sukulinja

Bushnellin sanat kuuluvat kestävään perinteeseen ajattelijoita, jotka ovat vaatineet, että **paha kukoistaa ei vihasta, vaan välinpitämättömyydestä**. Hänen pohdintansa kaikuvat ajan halki – Einsteinin humanismin, Burken poliittisen realismin ja Elie Wieselin moraalisen todistuksen kanssa – jokainen kohtasi osallisuuden kysymyksen omalla aikakaudellaan.

Kun Bushnell kirjoitti:

„Moni meistä haluaa kysyä itseltään: ‚Mitä tekisin, jos olisin elänyt orjuuden aikana? Tai Jim Crow -etelässä? Tai apartheidsa? Mitä tekisin, jos maani tekisi kansanmurhaa? Vastaus on: teette sitä. Juuri nyt.“

hän liittyi tähän sukulinjaan – muuttaen historian moraalisen jälkiviisauden nykyhetken syytteeksi.

Einstein: Katsomisen hinta

Usein **Albert Einsteinille** attribuoitu, vaikka vahvistamaton lainaus, vangitsee Bushnellin merkityksen:

„Maailmaa eivät tuhoa ne, jotka tekevät pahaa, vaan ne, jotka katsovat sitä tekemättä mitään.“

Molemmat miehet tajusivat, että paha harvoin ilmoittaa itsestään; se tihkuu arkeen alistumisen ja tottelevaisuuden kautta. Bushnell kieltäytyi olemasta katsoja. Hänen tekonsa oli lopullinen kieltäytyminen passiivisuudesta – julistus, että hiljaisuus itsessään on ase vallanpitävien käsissä.

Burke: „Hyvien miesten“ tappava passiivisuus

Edmund Burken kuuluisa varoitus kaiku edelleen:

„Ainoa asia, jota paha tarvitsee voittaakseen, on että hyvät miehet eivät tee mitään.“

Bushnellin viesti antaa tälle ajatukselle uutta kiireellisyyttä. Hänen aikansa „hyvät miehet“ eivät olleet roistoja, vaan kansalaisia, ammattilaisia ja sotilaita, jotka hiljaa ylläpitivät tuhon järjestelmiä. Sanoessaan „*Teette sitä. Juuri nyt,*“ Bushnell särki lohdullisen harhan, että osallisuus on neutraalia. Ei ole. Se on aktiivista osallistumista vahinkoon toimimattomuudella.

Wiesel: Empatian kuolema

Ja **Elie Wiesel**in ahdistavissa sanoissa hänen vuoden 1986 Nobel-luennostaan:

„Rakkauden vastakohta ei ole viha, se on välinpitämättömyys.“

Wieselille välinpitämättömyys mahdollisti Auschwitzin; Bushnellille välinpitämättömyys mahdollistaa Gazan palamisen. Molemmat näkivät, että suurin vaara ei ole raivo, vaan moraalinen turtuminen, joka sallii julmuuksien tapahtua, kun maailma katsoo ruutujen läpi.

Bushnellin ääni liittyy heidän ääniinsä – ei teoriassa, vaan liekeissä.

Todistus tulen kautta

Historiassa **itsepoltto** on ollut äärimmäisin todistuksen muoto – Thích Quảng Đứcin hiljaisesta protestista Saigonissa tiibetiläisiin munkkeihin, jotka sytyttivät itsensä vapauden puolesta. Jokainen teko kääntää moraalisen huudon kärsimyksen universaaliksi kieleksi.

Aaron Bushnell liittyi tähän radikaalin todistuksen sukulinjaan. Hänen liekkinsä eivät olleet vain raivon symboli, vaan yritys herättää vallanpitävien turrutettu omatunto. Hän ei pyrkinyt tuhoamaan muita – vain muistuttamaan, että elämä itse tuhotaan meidän nimissämme.

Hän ei puhunut kostosta, vaan vapautuksesta – ei epätoivosta, vaan solidaarisuudesta.

Taakka, jonka hän jättää taakseen

Muistella Aaron Bushnellia on kantaa raskas vastuu. Hänen elämänsä vaatii meitä kohtaamaan oman osallisuutemme järjestelmissä, joissa elämme. Kuinka moni meistä, hän kysyy haudan takaa, jatkaa sen hyväksymistä „normaalina“, mikä pitäisi kauhistuttaa meitä?

Hän ei jättänyt manifestia, ei järjestöä – vain esimerkin yhdestä ihmisestä, joka kieltäytyi normalisoimasta julmuutta. Hän varmisti, että hänen kissansa oli turvassa, lahjoitti säästönsä sotavyöhykkeellä loukussa oleville lapsille ja astui historiaan elävänä kysymysmerkkinä: *Mitä sinä tekisit?*

Hänen varoituksensa, *„Tämä on se, minkä hallitseva luokkamme on päättänyt olevan normaalia,”* ei ole vain eliitin syytös. Se on peili meille kaikille. Sillä se, mikä normalisoidaan ylhäältä, selviää vain koska se hyväksytään alhaalta.

Epilogi: Liekit, jotka kieltäytyvät sammumasta

Aaron Bushnellin viimeinen teko ei ollut loppu, vaan alku – repeämä kollektiivisen kieltämisen kankaassa. Hänen kuolemansa muistuttaa meitä, että omatunto on edelleen olemassa, vaikka se olisi haudattu imperiumin koneiston alle.

Hän oli sotilas, joka valitsi inhimillisyyden tottelevaisuuden sijaan. Hän oli mies, joka varmisti, että hänen kissansa eläisi turvassa, kun hän itse astui tuleen. Hän oli kansalainen, joka kieltäytyi hyväksymästä, että kansanmurha voisi koskaan olla „normaalia“.

■ „Tämä on se, minkä hallitseva luokkamme on päättänyt olevan normaalia.”

Antakaa näiden sanojen kaikua jokaisessa hallintosalissa, jokaisessa toimituksessa ja jokaisessa hiljaisessa kodissa. Ne eivät ole vain hänen varoituksensa – ne ovat tuomiomme.

Muistella Aaron Bushnellia on kieltäytyä elämästä kuin hänen protestinsa olisi ollut turha. Hänen tulensa kutsuu meitä heräämään, toimimaan ja lopettamaan inhimillisyyden vastaisen normalisoinnin ennen kuin se kuluttaa meidät kaikki.